

Episodul 52 - Isus și femeia samariteana

În episodul trecut am rămas în Ioan 3 acolo unde am văzut ucenicii lui Isus botezând și pe farisei care aflaseră că Isus împreună cu aceștia câștigau mai multă popularitate ca Ioan Botezătorul. La Paștele evreilor care abia trecuse, Isus curățise templul iar apoi i-a adus o corecție lui Nicodim astfel că între aceste două evenimente Isus și-a atras din ce în ce mai multă împotrivire. Cei mai importanți oameni din Ierusalim - autoritățile evreilor și toți oamenii religioși- îl respinseseră deja pe Isus. Atunci când Isus a aflat că Fariseii sunt conștienți de pericolul datorat creșterii popularității lui, el decide să părăsească Iudeea și să meargă în nord spre Galileea.

În ultimele studii ne-am uitat aproape exclusiv în evanghelia după Ioan pentru detaliile din perioada timpurie din Iudeea. În episodul 10, atunci când am vorbit puțin despre evanghelia lui Ioan, am spus că aceasta umple spațiile dintre celelalte evanghelii pe care acestea nu le descriu. Pe măsură ce vom înainta ne vom muta în evangheliile sinoptice pentru că acestea redau pe larg evenimentele din Galileea. Doar Ioan narează evenimentele din perioada timpurie din Iudeea. Matei ne dă un alt argument de ce a mers Isus în Galileea.

Când a auzit Isus că Ioan fusese închis, a plecat în Galileea. Mt.4:12

Se pare că Isus a plecat în Galileea nu doar să predice ci a plecat pentru că Ioan Botezătorul fusese închis. Istoricul evreu Iosifus ne spune că Ioan a fost închis în Macarerus, în cetatea lui Irod la est de Marea Moartă. El a fost ținut acolo până la omorârea sa pe care o vom vedea într-un episod viitor. În episodul 43 am văzut cum o delegație de preoți din Ierusalim au venit să-l chestioneze. Acest lucru s-a transformat în final în respingerea lui și moartea lui Ioan. Acest lucru s-ar fi întâmplat și cu Isus dar vremea morții lui nu era încă aproape iar El încă nu fusese nici în Galileea.

Înainte ca Isus să ajungă în Galileea și să slujească acolo Ioan 4:4 ne spune că a trebuit să treacă prin Samaria. Isus întâlnește chiar la marginea unui oraș din Samaria o femeie la fântâna lui Iacov. Vom evidenția doar câteva lucruri din acest pasaj:

Fiindcă trebuia să treacă prin Samaria, a ajuns lângă o cetate din ținutul Samariei, numită Sihar, aproape de ogorul pe care-l dăduse Iacov fiului său Iosif. Acolo se afla fântâna lui Iacov. Isus, ostenit de călătorie, ședea lângă fântână. Era cam pe la ceasul al șaselea. A venit o femeie din Samaria să scoată apă. „Dă-Mi să beau”, i-a zis Isus. Ioan 4:3-7

Samaria este între Iudeea la sud și Galileea la Nord. În anul 722 î.Hr. Asirienii au invadat Israelul iar străinii au început să populeze acea zonă și să absoarbă populația evreiască așa încât oamenii din Samaria nu au mai fost considerați evrei puri. Ei erau priviți ca necurați de evrei pentru acest lucru și multe altele. Nu doar că ei credeau că singura autoritate era Legea (primele 5 cărți ale lui Moise) și ei credeau că muntele Garizim este cel pe care Yehova va primi închinare și nu muntele Sionului la Ierusalim. Ioan ne spune că Isus a trecut prin orașul Sihar, lângă fântâna lui Iacov, iar acolo a venit o femeie să scoată apă.

Primul lucru pe care vrem să-l observăm este că Ioan ne spune că Isus era ostenit de călătorie. Trebuie să ne gândim la acest lucru. Dumnezeu întrupat, Creatorul și susținătorul tuturor lucrurilor, Dumnezeu lui Israel, stătea acolo obosit, însetat și transpirat datorită călătoriei prin căldura arzătoare a zilei. Isus nu și-a folosit puterea pentru a se proteja de condiția specific umanității. Avem atât de mult de meditat aici și așa multe să descoperim cum este Dumnezeu, așa că e bine să nu trecem ușor cu vederea toate aceste detalii.

Alt lucru pe care putem să-l observăm este că Isus vorbește cu femeia samariteană. Acest lucru era de neconceput în acea vreme. Rabinii din vremea lui Isus au adăugat niște reguli

stricte ale necurățirii datorită interacțiunii cu samaritenii. Dar aici îl vedem pe Dumnezeu lui Israel vorbind cu ceea ce rabinii ar fi considerat necurat și în afara legii. Isus va da pe față păcatul femeii spunându-i că ea fusese cu 5 bărbați în timpul vieții ei iar bărbatul cu care este acum nu este soțul ei.

Femeia samariteană I-a zis: „Cum Tu, iudeu, ceri să bei de la mine, femeie samariteană?” – Iudeii, în adevăr, n-au legături cu samaritenii. – Drept răspuns, Isus i-a zis: „Dacă ai fi cunoscut tu darul lui Dumnezeu și Cine este Cel ce-ți zice: „Dă-Mi să beau!”, tu singură ai fi cerut să bei, și El ți-ar fi dat apă vie.” „Doamne”, I-a zis femeia, „n-ai cu ce să scoți apă, și fântâna este adâncă; de unde ai putea să ai, dar, această apă vie? Ești Tu oare mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat fântâna aceasta și a băut din ea el însuși și feciorii lui și vitele lui?” Isus i-a răspuns: „Oricui bea din apa aceasta îi va fi iarăși sete. Dar oricui va bea din apa pe care i-o voi da Eu, în veac nu-i va fi sete; ba încă, apa pe care i-o voi da Eu se va preface în el într-un izvor de apă care va țâșni în viața veșnică.” Ioan 4:9-14

Ne vom uita la unele fraze pe care Isus le-a folosit. Prima este: *„Dacă ai fi cunoscut tu darul lui Dumnezeu...”* Putem să ne aducem aminte ceea ce Isus i-a spus lui Nicodim doar cu ceva vreme în urmă? Includerea în promisiunile lui Dumnezeu și viața veșnică nu va veni prin puterea omului sau abilitatea perfectă a cuiva să împlinească toată legea. Isus subliniază din nou acest lucru dar ceea ce e important de văzut aici este că el nu vorbește cu fariseii evrei ci cu o femeie samariteană. Acest lucru poate fi o imagine a includerii neamurilor la credință care vor primi și ele darul vieții veșnice și să participe la promisiunile făcute lui Avraam. Pavel, apostolul neamurilor, va scrie mai târziu același lucru:

Căci prin har ați fost mântuiți, prin credință. Și aceasta nu vine de la voi; ci este darul lui Dumnezeu. Nu prin fapte, ca să nu se laude nimeni. Ef. 2:8-9

Isus afirma de asemenea că va da apă vie. O traducere literală ar suna destul de ciudat *"apă care este plină de viață"* ca și cum ar avea alge, mormoloci sau pești în ea. Ar putea fi interpretată ca o "apă magică" - ca un elixir. Nu cred că niciuna din aceste două lucruri este ceea ce Isus încearcă să spună. Întreaga temă a ultimelor capitole nu are nimic de a face cu aceasta. Cred că cel mai bine poate fi tradusă ca apă care aduce viață sau apă care face ca oamenii să trăiască. Care este viața despre care Isus vorbește? Viața veșnică cu siguranță. În mod literal să trăim veșnic prin procesul învierii într-un pământ restaurat.

Ieremia profetul, menționează și el apele vii care cu siguranță erau în mintea lui Isus când vorbea cu această femeie. În Ieremia 2:13 Domnul vorbește lui Israel:

Căci poporul Meu a săvârșit un îndoit păcat: M-au părăsit pe Mine, Izvorul apelor vii, și și-au săpat puțuri, puțuri crăpate care nu țin apă. Ier.2:13

Comparația care este folosită aici este între a bea apă dintr-o fântână limpede și curată sau una murdară și stătută. Ieremia profetește că Israel l-a părăsit pe Domnul, care este Izvorul apelor vii iar mai apoi au băut din fântâni murdare. Isus folosește aceeași analogie aici la fântâna lui Iacov și spune aceleași lucruri, că Israel l-a părăsit, sursa apei vii. Sursele lor în care se încredeau - Templu și Legea- nu aveau abilitatea să-i conducă spre viață veșnică. Asta este exact ceea ce Ioan Botezătorul predica - faptul că Israel avea o inimă păcătoasă iar descendența lor sau strictetea față de Lege nu îi făcea să moștenească binecuvântarea și promisiunile lui Dumnezeu. Mai târziu în evanghelia lui Ioan în cap.7:38-39 ni se spune că Duhul Sfânt este

izvorul de apă vie. Din nou, trebuie să ne reamintim de ceea ce Isus abia îi spusese lui Nicodim. Am văzut o altă asociere pe care Isus o face cu pasajele din Ezechiel 36 și 37 - în mod specific ideea că Domnul va turna apă curată peste Israel și Duhul lui Dumnezeu va coborî peste ei. Israel va avea o inimă nouă ca să asculte și niciodată nu se va mai întoarce de la Domnul. Ei vor fi înviați din mormintele lor și vor trăi pentru totdeauna întorși înapoi în țara lor. Acest lucru am văzut în Ioan 3. Astfel aici în cap.4 Isus nu schimbă brusc subiectul. El urma să vorbească despre aceleași lucruri despre care vorbea mereu la fel ca Ioan Botezătorul. Sper ca aceste lucruri să ne ajute să vedem misiunea și scopul lui Isus ca fiind ceva precis și nu doar întâmplător sau arbitrar. Pocăința și credința în Isus erau lucrurile necesare ca să se poată moșteni viața veșnică astfel încât Templu, descendența lor din Avraam sau strictețea față de ținerea Legii lui Moise nu asigura ceea ce Dumnezeu a promis. De aceea Isus continuă să spună:

„Femeie”, i-a zis Isus, „crede-Mă că vine ceasul când nu vă veți închina Tatălui, nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim. Voi vă închinați la ce nu cunoașteți; noi ne închinăm la ce cunoaștem, căci Mântuirea vine de la iudei. Dar vine ceasul, și acum a și venit, când închinătorii adevărați se vor închina Tatălui în duh și în adevăr; fiindcă astfel de închinători dorește și Tatăl. v.21-23

Isus ne spune că pentru a fi beneficiari ai promisiunilor și parte în împărăția Mesianică nu se bazează unde te închini - samaritenii erau în dezacord cu evreii spunând că muntele Garizim era locul de închinare și nu Ierusalimul. Isus vrea să ne spună că dacă ne pocăim de păcate și ne recunoaștem nevoia după o inimă nouă vom fi plăcuți lui Dumnezeu în adevăr, închinându-ne lui așa cum trebuie. În acest pasaj Isus parcă începe să-și deschidă misiunea lui pentru neamuri. Ioan 4 ne spune că Isus a stat în acea zonă pentru două zile și mulți au crezut că El este Mesia și au ascultat cuvintele sale. Isus este primit cu totul diferit în Samaria de cum a fost primit în Ierusalim. Isus întâmpină împotrivire în Ierusalim din partea celor mai religioși iar mai apoi merge la o fântână în Samaria, vorbește cu o femeie cu un statut desconsiderat și mai apoi, în cele două zile în care a mai stat acolo, întreg orașul a crezut în El.

Acest pasaj provoacă uneori confuzie asupra modului cum trebuie interpretate evenimentele de aici dar cu cele spuse mai sus sperăm că lucrurile sunt un pic mai clare acum.